

UNIVERSITY OF HELSINKI

<https://helda.helsinki.fi>

Helda

Ikääntyneiden suomalaisten monimuotoinen kuivasilmäisyys

Aapola, Ulla

Laaketieteellinen Aikakauskirja Duodecim
2022

Aapola, U, Nättinen, J, Suurkuukka, I, Tuomilehto, J, Keinänen-Kiukaanniemi, S, Saramies, J & Uusitalo, H 2022, 'Ikääntyneiden suomalaisten monimuotoinen kuivasilmäisyys', Duodecim, Vuosikerta. 138, Nro 10, Sivut 894-902. <
<https://www.duodecimlehti.fi/lehti/2022/10/duo16805> >

<http://hdl.handle.net/10138/570951>

publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

Ocular surface health of the Finnish elderly population

Ulla Aapola¹, Janika Nättinen¹, Ilona Suurkuukka², Jaakko Tuomilehto^{3,4,5},
Sirkka Keinänen-Kiukaanniemi⁶, Jouko Saramies^{2,6}, Hannu Uusitalo^{1,7}

Acta Ophthalmol, julkaistu verkossa 24.3.2022

Ikääntyneiden suomalaisten monimuotoinen kuivasilmäisyys

Perusterveydenhuollossakin hyvin tunnetun silmäongelman, kuivasilmäisyyden, esiintymisestä väestötasolla ei ole ollut tutkittua tietoa Suomesta. Tässä väestöpohjaisessa poikittais-tutkimuksessa kerättiin tietoa Savitaipaleella vuosina 1933–1956 syntyneiden 601 henkilön silmän pinnan terveydestä. Silmä ja silmän pinnan terveydentila tutkittiin perusteellisesti useilla diagnostisilla menetelmillä, tutkituille tehtiin oirekysely ja heidän aikaisemmat terveys- ja lääkitystietonsa kerättiin. Kerättyjä tietoja ja havaintoja tutkittiin tilastollisilla menetelmillä.

Silmän pintasairauksien yleisyys (10–33 %) oli suuresti riippuvainen käytetyistä diagnostisista kriteereistä. Sukupuolten väliset erot tuloksissa olivat merkittävät. Miesten osalta kliinisissä testeissä painottuivat Meibomin eli luomitukirauhasten toimintahäiriö, silmäluomitulehdus ja sidekalvon punoitus. Naisien yleisimpiä vaivoja taas olivat sarveiskalvon pintavauriot, ja he raportoivat useammin kärsivänsä silmän pinnan ärsytysoireista. Naisilla oli miehiä yleisemmin jo diagnosoitu kuiva silmä (42 % vs 14 %), ja he käyttivät siihen lääkitystä useammin kuin miehet (49 % vs 20 %). Tekokynnelvalmisteita käytettiin yleisesti myös ilman varsinaista diagnoosia.

Silmän pintasairaudet, kuten kuivasilmäisyys, ovat suomalaisen ikääntyvän väestön yleinen vaiva, ja ne ilmenevät eri tavoin suku-

puolten välillä. Suomalaisilla miehillä oli naisia useammin ongelmia silmäluomien terveyden kanssa, kun taas naiset kärsivät miehiä useammin silmän pinnan ärsytysoireista. Hoidossa tulisi huomioida oireiden ja löydösten monimuotoisuus. Myös sukupuolten väliset erot olisi hyvä huomioida sairauksien diagnosoinnissa ja hoidossa. ■

¹Silmätautioppi, Tampereen yliopisto; ²Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus EKSOTE; ³Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen -yksikkö, THL; ⁴Saudi Diabetes Research Group, King Abdulaziz University, Jeddah, Saudi Arabia; ⁵Department of International Health, National School of Public Health, Instituto de Salud Carlos III, Madrid, Spain; ⁶Elinikäisen terveyden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; ⁷Silmäkeskus, Tampereen yliopistollinen sairaala